

اهدای یادگارهای محمدعلی کشاورز به موزه سینما

مریم سادات گوشه
خبرنگار

موزه سینمای ایران جدای از موزه بودنش در ایام کرونا فعالیت‌های بسیاری برای اوقات فراغت مردم انجام داد. موزه‌ای که روانگر تاریخ سینمای ایران است. در اینجا فقط یادگاری‌های هنرمندان پیشگسوت و محبوب را - چه آنها که از میانمان رفتند و چه استنادانی که در قید حیات هستند - در دل خود جای داده است و علاوه بر این،

با اکران فیلم‌هایی چراغ سینمای ایران را روشن نگه داشته است. اما قسمت دیدنی این موزه این است که وقتی وارد آن می‌شویم جمعی از اهالی سینما را همزمان با هم می‌بینیم و فریم‌های یک تاریخ از سینما همان لحظه در مقابل دیدگانمان ظاهر می‌شوند. با تصاویری به رنگ و بوی کمال الملک، کفش‌های میرزائوروز، دایی جان ناپلئون، صادق کرده، سرداران، صحرای تاتارها.

اکنون در این موزه وقتی قدم می‌گذاری نه فقط تاریخ سینما برایت زنده می‌شود بلکه لحظه‌هایی را با بازیگران دوست داشتنی سیری می‌کنیم. قرار است همزمان با ولادت استاد محمد علی کشاورز یادگاری‌های این هنرمند به موزه سینما اهدا شود تا یادآور نقش‌های به یاد ماندنی او در سینمای ایران باشد. یادگاری‌هایی با تندیس تمام قد او در تالار موزه سینما. بازیگر

فیلم‌های «مادر»، «زیر درختان زیتون» و «هزاردستان» در ۲۵ خردادماه در سن ۹۰ سالگی درگذشت. چندی پیش گنجینه زنده یاد داوود رشیدی به مناسبت سالروز تولدش در موزه افتتاح شد. گنجینه‌ای که توسط احترام برومند همسر ایشان به موزه اهدا شد و تمام جوایز و اسناد و مدارک مربوط به استاد و یادگاری‌ها و لوازم شخصی ایشان را شامل می‌شود. یا قرار دادهای

فیلم‌هایش همچون کمال الملک، هزاردستان، گل پامچال و... چندی پیش هم علی نصیریان در

تالار معاصران موزه سینمای ایران کنار تندیش تمام قد ایستاد و از آن رونمایی شد. تندیس‌کی که به گفته استاد نصیریان

حس خوبی به او داده است. حسی به مثابه تقدیر از مفاخر فرهنگی و هنری ایران که او را مشعوف کرده بود. کسانی که این مجسمه را می‌بینند فقط یاد استاد نصیریان نخواهند افتاد بلکه این مجسمه داستان خود را دارد و مخاطب را ناخودآگاه به سمت فیلم سینمایی کیمته مجازات می‌برد و شخصیت ابوالفتح را یادآوری می‌کند و در پس آن هم یادآور نسخه سینمایی هزاردستان علی حاتمی می‌شود.

روز گذشته چراغ کتابفروشی «دف» هم خاموش شد

زنگ خطر از میان رفتن سرمایه‌های فرهنگی را جدی بگیرید

■ «خانه کتاب و ادبیات ایران» به عنوان نام مؤسسه فراگیر معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتخاب شد. در راستای ساماندهی مؤسسات تابعه معاونت فرهنگی و با عنایت به تشکیل مؤسسه فراگیر، اعضای هیأت امنای این مؤسسه شنبه (۴ مرداد ۱۳۹۹) جلسه غیرحضوری تشکیل دادند و پس از بحث و بررسی و در نظر گرفتن شرح وظایف و مأموریت‌های مؤسسه جدید، نام «خانه کتاب و ادبیات ایران» را برای این مؤسسه انتخاب کردند. /مهر

■ نسخه‌ای از گواهینامه ثبت جهانی دوتار که به دور زبان انگلیسی و فارسی نگارش شده، به استاد عثمان محمدپرست اهدا شد. این گواهینامه از طرف بهروز وجدانی که عهده‌دار پرونده ثبت جهانی دوتار با عنوان «مهارت سنتی ساختن و ناوختن دوتار» در یونسکو بود توسط محمود باغقیده رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خواف و علی تاجیک رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان خواف به استاد محمدپرست تقدیم شد. /ایرنا

■ کیهان کلهر برای فیلم کوتاهی با موضوع کودکان سرپل ذهاب آهنگسازی می‌کند. فیلم کوتاه «رقص روی بادکنک‌ها» به نویسندگی وحید شیخ زاده و کارگردانی میثم محمدخانی تولید می‌شود و قطعه‌ای که کیهان کلهر می‌سازد به عنوان هدیه و برای هم‌مدردی با کودکان کرمانشاهی سرپل ذهاب به آنها اهدا می‌شود. /ایلنا

■ رویداد آتالین «تجربه خلاا ادبیات» با حضور محمود دولت‌آبادی برگزار می‌شود. این رویداد را یونیتک با همکاری

کمیسون ملی یوشکوبرگزار می‌کند و کشف توانایی، دشواری خلاقیّت، یادگیری و پرورش از جمله سرفصل‌هایی است که در این وبینار مطرح می‌شوند. وبینار «تجربه خلاا ادبیات» روز شنبه ۱۱ مرداد ماه ساعت ۱۹ آغاز می‌شود و به مدت ۳ جلسه ۲ ساعت تا ۱۳ مرداد ادامه دارد.

علاقه مندان می‌توانند از طریق نشانی اینترنتی https://eseminar.tv/web شرکت در این وبینار ثبت‌نام کنند. /ایلنا

■ بیست و هشتمین دوره نمایشگاه صد اثر صد هنرمند، رویداد تابستانی گالری گلستان، به دلیل شرایط وخیمی که کرونا به وجود آورده است، در فضای مجازی برپا می‌شود. به گفته لیلی گلستان (مدیر گالری گلستان و طراح رویداد صد اثر صد هنرمند) از دهم مرداد تا اول مهر ماه صد اثر صد هنرمند در وب سایت و اینستاگرام گالری گلستان به نمایش گذاشته می‌شود. /ایسنا

■ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به نام آورتورین چهره‌های شاخص هنر و ادبیات کودک و نوجوان و پیشگسوتان این عرصه در داخل یا خارج از کشور نشان سیاسی اعطای می‌کند. این نشان پس از بررسی‌های اولیه در شورا‌های تخصصی به نامداران عرصه‌های ادبیات شامل شعر، داستان، رمان، ترجمه، کتاب کودک، نظریه‌پردازی و نقد، تصویرگری، کتاب کودک، نقاشی و هنرهای تجسمی، سینما و انیمیشن، تئاتر و تئاتر عروسکی و موسیقی در داخل یا خارج از کشور اعطا می‌شود. /خبر آتالین

■ جان ساکسون، بازیگر آمریکایی فیلم‌هایی چون «ازدها وارد می‌شود» و «کلبوس در خیابان الم»، در سن ۸۳ سالگی درگذشت. جان ساکسون که بیشتر برای بازی در فیلم‌های وسترن و ترسناک شناخته شده بود، در طول شش دهه فعالیت سینمایی در بیش از ۲۰۰ فیلم سینمایی بازی کرد که از مهم‌ترین آن‌ها نقش آفرینی در فیلم «ازدها وارد می‌شود» در کنار بروس لی بود. /ایلنا

مریم شهپنازی
خبرنگار

چراغ یکی دیگر از کتابفروشی‌های پایتخت خاموش شد، آن‌هم به لطف سنگینی روزافزون سایه مشکلات اقتصادی و میهمان ناخوانده جهانی که این روزها مشکلات مضاعفی را رقم زده است. البته که بی‌توجهی ما مخاطبان به حفظ حیات کتابفروشی محله‌هایمان هم بی‌تأثیر نبوده و نیست. آن‌طور که گفته‌های برخی اهالی فرهنگ حکایت می‌کند، تعطیلی پی‌درپی کتابفروشی‌ها موجب جدیت بیشتر مسئولان وزارت فرهنگ برای چاره‌اندیشی در توقف تعطیلی کتابفروشی‌ها شده، اتفاقی که گویا به دستور مستقیم شخص سید عباس صالحی بوده است.

■ بعد از «دف» نوبت کدام کتابفروشی ست؟

اگر گذرانا به محدوده پل سیدخندان، نرسیده به سه‌رودی شمالی افتاده باشد «کتابفروشی دف» را دیده‌اید، کتابفروشی به نسبت بزرگی با ویترینی پوشیده از تصاویر بزرگان ایرانی و خارجی عرصه فرهنگ و هنر که از میان مغازه‌هایی سر برآورده که در میانشان ارائه هر خدماتی دیدم می‌شود جز کارهای فرهنگی، از کبابی گرفته تا اغذیه فروشی‌های دهه شصتی و حتی کافه‌های امروزی و سفره‌خانه و تعدادی هم فروشگاه لباس و حتی به اصطلاح رایج «پت شاپ‌ها». هر چند که این کتابفروشی هم طی چند روز آینده به‌طور کامل از این خیابان خداحافظی می‌کند و به‌احتمال بسیار جای خود را به مغازه‌ای با کاربری مشابه همسایگان خود می‌دهد.

البته «دف» تنها قربانی این روزهای کتابفروشی‌های سطح کشور نیست، اوایل اردیبهشت‌ماه هم «هنوز»، از کتابفروشی‌های راسته کریم‌خیابان کریم‌خان ناچار به تحویل راکته شد که در آن فعالیت داشت. مدیران کتابفروشی «هنوز» در حالی ناچار به تحویل ملک اجاره‌ای خود شدند که ناامیدانه به برقراری دوباره این فروشگاه فرهنگی حتی در محله‌ای دیگر امید دارند. این اتفاق در حالی رخ داد که کسب‌وکار در مشاغل مختلف تحت تأثیر شیوع بیماری کرونا با مشکلات متعددی روبه‌رو شده، هر چند که به نظر می‌رسد مشاغل کوچک همچون کتابفروشی‌ها که در زمره حرفه‌هایی با اهداف کاملاً تجاری نیستند بیش از دیگران لطمه ببینند.

تازه‌ترین نمونه این گفته همانطور که اشاره شد، کتابفروشی «دف» است که چهار سال و هشت ماه قبل با حضور جمعی از اهالی فرهنگ و هنر افتتاح شد، اما آنچه تعطیلی کتابفروشی‌هایی نظیر «دف» یا «هنوز» را متفاوت از دیگر مشاغل می‌کند تلاش آنها برای برپایی نشست‌ها و جلسات فرهنگی برای نهادینه کردن ضرورت توجه به محصولات فرهنگی ازجمله کتاب و برقراری تعامل میان مردم و فعالان فرهنگی- هنری ست. حمیدرضا شعبانی، مدیر کتابفروشی «دف» درباره این موضوع به «ایران» می‌گوید: «مسأله نگران‌کننده در تعطیلی کتابفروشی‌ها این است که آنها تنها بخشی از ویترین صنعت نشرمان

نیستند بلکه اغلب محملی برای رونق بخشیدن به فعالیت‌های فرهنگی از طریق برپایی نشست‌های مختلف هم هستند.»

■ سرمایه‌هایی که به راحتی قابل جایگزینی نیستند

این گفته شعبانی و دیگر فعالان فرهنگی گویای آن است که تعطیلی یک کتابفروشی تنها خاموشی یک کسب‌وکار نیست، بلکه به معنای از دست رفتن یکی از سرمایه‌های فرهنگی کشورمان است. آن‌هم در شرایطی که حتی در کمترین متراژ یک کتابفروشی هم می‌توان به برپایی دیگر مشاغلی نظیر ساندویچی و کبابی پرداخت که همواره با شرایطی بهتر از بنگاه‌های فرهنگی مواجه هستند. اما دلیل تعطیلی پی‌درپی کتابفروشی‌ها که چندی است شاهد اوج گرفتن آنها شده‌ایم چیست؟ شعبانی در بازگویی تجربه کتابفروشی دف و اینکه چرا ناچار به تعطیلی شده‌اند ادامه می‌دهد: «پاسخ این پرسش را باید در زنجیره‌ای از دلایل جست‌وجو کرد، تردیدی نیست که شیوع بیماری کرونا و مشکلات ناشی از آن تأثیر عمده‌ای به‌جای گذاشته‌اند، اما این همه ماجرا نیست.»

این مسئول نشر و کتابفروشی قسمت اعظم مشکلات پیش روی نشر را نشأت گرفته از شرایط کلی و سیاستگذاری‌های اقتصادی می‌داند و البته به‌نظام بانکی هم اشاره می‌کند که تأثیر بسزایی در رشد فعالیت‌هایی با ماهیت دولتی و واسطه‌گری دارد و می‌گوید: «ما کتابفروشان بویژه طی ماه‌هایی که بیماری کرونا اندک رمق‌مان را هم گرفته با مشکلات متعددی دست‌به‌گریبان شده‌ایم، از گرفتاری‌های مرتبط با تأمین اجتماعی و بیمه کارکنان گرفته تا قبض آب، برق و تلفن. متأسفانه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های طرف حسابمان، حتی در شرایط فعلی هم مصر به دریافت هزینه‌هایی هستند که بر گردن ماست؛ اما وقتی پای دریافت مطالبات ما به میان می‌آید برای طلب هیچ‌کدام از آنها شانس نداریم یا اینکه باید مدت‌ها دوندگی کنیم؛ ازجمله همین بحث خرید کتاب ارشاد از مؤسسات نشر گرفته تا بحث مابه‌التفاوتی که معاونت فرهنگی باید به کتابفروشی‌ها در طرح‌های تخفیف پرداخت‌د.»

■ سازمان‌های طرف حساب کتابفروشان همراهی نمی‌کنند

یکی از گدایه‌های مشترک شعبانی و اغلب کتابفروشان این است که چرا در شرایط فعلی، سازمان‌ها و ارگان‌هایی نظیر تأمین اجتماعی و بانک‌ها در دریافت مطالبات خود حداقل برای مدتی صبر نمی‌کنند تا بلکه شرایط قدری به روال عادی بازگردد. شعبانی در تشریح چرایی تعطیلی این کتابفروشی می‌گوید: «طی ماه‌های اخیر قیمت ارز چنان سیر صعودی عجیبی داشته که تأثیر آن به طرز شگرفی بر قیمت ملک هم اثر گذاشته، از همین روی صاحب‌ملک کتابفروشی هم آن را فروخت که البته او هم ناچار بود و گلابه به تصمیمش وارد نیست.»

به گفته شعبانی شرایط سایت‌های فروش کتاب به‌دنبال در نظر گرفتن تخفیف‌های آنجنتانی بهتر از کتابفروشی‌هاست، اقدامی که ورد به آن برای کتابفروشان چندان راهگشا نیست و در نهایت حذف

کتابفروشی‌های فیزیکی و تعامل رودرو با مخاطبان را به‌دنبال دارد. او در این بین از برخی ناشران که کتاب‌های خود را با تخفیف‌های گاه پنجاه‌درصدی ارائه می‌کنند هم گلابه دارد و ادامه می‌دهد: «این ناشران از سود خود که نمی‌زنند، آنها درصدی که به توزیع‌کننده و کتابفروش تعلق داشته حذف می‌کنند که در صورت ادامه این روند منجر به حذف کتابفروشان از زنجیره نشر می‌شوند.»

آن‌طور که مدیر این کتابفروشی و نشر می‌گوید، طی روزهای گذشته به حضور در جلساتی با حضور مسئولان ارشاد و شورای شهر دعوت‌شده که او را به همراهی و نرفتن از این حرفه تشویق کرده‌اند؛ او ادامه می‌دهد: «باوجود همه پی‌مهری‌ها قبول دارم که حداقل در وزارت ارشاد همچنان با افراد دلسوزی روبه‌رو هستیم، روز گذشته در جلسه‌ای با محسن جواد، معاون فرهنگی وزیر ارشاد قدری امیدوار شدم که بتوانیم این کتابفروشی را دوباره دایر کنیم. متأسفانه در شرایطی ناچار به تعطیلی کتابفروشی دف شدیم که بعد از چند سال فعالیت مداوم تازه کارمان به سرانجام رسیده بود. حالا دوستان وزارت ارشاد و حتی احمد مسجد جامعی از شورای شهر هم قول همکاری‌هایی داده‌اند، بااین حال باید دید چقدر بودجه برای حمایت از من و همکارانی با وضعیت مشابه دارند، اینکه موفق به انجام برخی همکاری‌ها با شهرداری یا سازمان‌هایی نظیر اوقاف می‌شوند یا نه.»

نه‌تنها ما، بلکه در خلال خبر و گزارش دیگر همکاران رسانه‌ای هم‌پارها از این گفته‌ایم که تعطیلی کتابفروشی‌ها، تنها خاموشی یک

ضرورت نظارت بر فعالیت سایت‌های فروش کتاب

مسائل اقتصادی و مشکلات ناشی از گرانی‌های سرسام‌آور اخیرو بیماری کرونا سبب شده شاهد افزایش فعالیت سایت‌هایی باشیم که در فضای مجازی دست به فروش و ارسال کتاب می‌زنند. از آنجایی که هنوز از سوی دولت و مراجع قضایی امکانی برای نظارت از سوی اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران به این سایت‌ها داده نشده شاهد وقوع تخلفات متعددی از سوی آنان هستیم. این سایت‌ها کتاب‌های عرضه‌شده خود را اغلب با تخفیف‌های غیرمعمول عرضه می‌کنند که اگر قدری بررسی شود خواهید دید که بخش عمده‌ای از این کتاب، کتاب‌سازی و کپی شده از آثار پرفروش ناشران مطرح هستند. این افراد برای آثار کتاب‌سازی شده خود قیمتی به‌مراتب بالاتر از اثر اصلی پشت جلد کتاب درج می‌کنند و آن‌وقت با ادعای تخفیف‌های آن چنانی مردم را به خرید تشویق می‌کنند. جالب اینجااست که مردم در حالی این کتاب‌ها را به تصور برخورداری از تخفیف می‌خرند که هم کیفیت چاپ کتاب قابل مقایسه با اصل اثر نیست و هم اینکه بواقع از هیچ تخفیفی برخوردار نشده‌اند! بنابراین فعالیت این سایت‌ها نه‌تنها به تعطیلی پی‌درپی کتابفروشی‌ها دامن می‌زند بلکه صدمات غیرقابل جبرانی هم به ناشران و کلیت بدنه نشر وارد می‌کند. امیدوارم هرچه زودتر فعالیت این سایت‌ها همچون کتابفروشی‌ها و ناشران زیر نظر اتحادیه قرار بگیرد تا امکان تخلف از آنان سلب شود.

امیرحسین آدلانی
مدیر کتابفروشی و نشر ققنوس

یادداشت ۱

نجات نشر با تزریق بودجه بر بایی نما یشگاه کتاب به کتابفروشی‌ها

کتابفروشان این روزها روزگار سختی را سپری می‌کنند، آن‌قدر که اگر شرایط به همین منوال پیش برود باید منتظر تعطیلی دیگر کتابفروشی‌ها هم باشیم. متأسفانه صنعت نشرمان چند سالی است با شرایط بدی روبه‌رو شده و در این بین شیوع ویروس کرونا و محدودیت‌ها و مشکلاتی که رقم زده‌انگار که تیر آخر را به‌یک‌نیمه‌جان نشرمان وارد کرده. خود من اغلب روزهایی که به کتابفروشی می‌روم با کم‌تر مراجعه‌کننده‌ای روبه‌رو می‌شوم که خواهان خرید کتاب یا حتی اطلاع از تازه‌های نشر باشد. وضعیت نشرمان شبیه میدان جنگی شده که معدود سربازان باقی‌مانده در آن به امید نجات یافتن مشغول نبرد هستند. در شرایط فعلی بهترین راه برای حفظ همین اندک حیات باقی‌مانده نشر، تزریق بودجه‌ای است که قرار بوده در برپایی نمایشگاه کتاب تهران به هزینه‌ای اجرائی آن و ازسوی اختصاص یارانه به ناشران و مراجعه‌کنندگان هزینه‌شود. حالاکه شورای سیاستگذاری نمایشگاه کتاب بنا به تصمیم ستاد ملی مبارزه با کرونا تصمیم به لغو برگزاری این نمایشگاه گرفته با این بودجه می‌توان جان کتابفروشی‌ها را نجات داد؛ اختصاص این مبلغ در خلال طرح‌های تخفیف فصلی نه‌تنها مردم را به خرید کتاب تشویق می‌کند بلکه نتیجه مثبت آن شامل حال کلیت نشرمان می‌شود. امیدوارم تا دیر نشده با چنین اقداماتی به فعالان عرصه کتاب کمک شود تا بلکه این بیماری دست از سرمان بردارد و شرایط به‌مرور عادی شود.

تهرمین نوریزاد
مدیر انتشارات خانه فرهنگ و هنر گویا

یادداشت ۲

کسب‌وکار نیست. تعطیلی یک کتابفروشی به‌مثابه خاموشی بخشی از فعالیت‌های فرهنگی‌مان است که برای شروع مجدد آنها به سرمایه‌گذاری سنگینی نیاز است که شاید جبران‌پذیر هم نباشد. همین کتابفروشی «هنوز» که اواسط بهار تعطیل شد، علاوه بر فروش کتاب محلی برای برگزاری نشست‌های

هفتگی در حوزه‌های مختلف فرهنگ و هنر هم بود، یا کتابفروشی دف، آن‌هم با چنین کارکردی خاموش شد. حالا باید دید مسئولان فرهنگی- اقتصادی بالاخره چاره‌ای جدی برای حل این مسائل می‌اندیشند یا همچنان باید شاهد تعطیلی پی‌درپی کتابفروشی‌ها و از دست رفتن سرمایه‌های فرهنگی در بخش خصوصی باشیم.

بازگشت همه به سوی اوست

یادبود چهلمین روز درگذشت

مهندس ناصر فرزنان

پدرم دیده به سویت نگران است هنوز
غم نادیدن تو بارگران است هنوز

با قلبی آکنده از غم و اندوه چهل روز از درگذشت پدرمان شادروان مرحوم **مهندس ناصر فرزنان** بزرگ خاندان فرزنان و باصری‌گذشت. با سال‌ها تلاش و مهارت در تربیت دانش‌پژوهان و فرزندان این مرز و بوم در کسوت دبیری و تدریس دانشگاهی در شاخه‌های شیمی و صنعت رنگ، تألیف بی‌شماری کتب و مجموعه‌های مرجع علمی و نیز مسؤولیت‌های اجرایی در عرصه فرهنگ، آموزش و پرورش که به یادگار مانده است، روحش شاد و همنشین رحمت الهی گردد. از تمامی اقوام، آشنایان و عزیزانی که در این غم شریک و از دور و نزدیک موجب تسلی خاطرمان بودند سپاسگزاریم. به اطلاع می‌رسانیم مصادف شدن این واقعه ناگوار با شرایط اضطرار شیوع بیماری در جامعه و برای حفظ سلامت همه عزیزان، تصمیم بر آن شد تا بازماندگان در راه رضای خدا و تسلی روح آن مرحوم از برگزاری جلسات ختم و یادبود فعلاً خودداری و کمک به ایتمام و نیاززدندان را بپوشند.

از طرف فرزندان: **نسرین، هوشنگ، همایون، سوسن خانواده‌های: فرزنان، باصری حسین احمدی، حبیبی، یئینونی، موسایی، عقیق، سرانجام، علایت، مینویی، شنگدار، سایر آشنایان و بستگان سببی و نسبی**

بازگشت همه به سوی اوست

و هر از گاه در گذر زمان،
گذر بی‌صدای ثانی‌های
دنیای فانی، جبرس کاروان
از رحیل مسافری خبر
می‌دهد که در سکونی،
آغازی بی‌پایان را می‌سراید.

درگذشت
سیدحیدر قلی بویری

پدری مهر‌بان، فداکار، نیکوکار و استاد پر تلاش صنعت از طایفه سادات امامزاده عبدالله و سادات امامزاده بویر چنان سنگین و جاسوز است که به دشواری به باور می‌نشیند، ولی در برابر تقدیر حضرت پروردگار چاره‌ای جز تسلیم و رضا نیست، این ماتم بزرگ را به خانواده محترم مرحوم و سایر خاندان بویری و عزیزی صمیمانه تسلیت عرض نموده برای آن عزیز سفر کرده از خداوند متعال علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزو مندیم.

رضا عزیزی‌نیا

سرپرست مؤسسه مطبوعاتی ایران استان خوزستان